

સુસ્તુકે।

ઇસ પરદેશી પાપીને (વેપાર) તેરેંકુ દગા ગ્યા.

વિદેશી વસ હે કે, તેરા ખડોત ખુરા કીયા-

દેખના થે પાપી સે રહેના હોંશીઆર.

મહમદ-હોંશીઆરેંસેં રહેંગે આર ઇસકા ખદશા ખતી
સેં લેંધંગે.

શેર.

ગંગા તારી ખલિહારી, ગઝવી દુનીઆ સારી,

ગોપાલ ગોખલે માંધી, ના છે સૌ આલારી.

શેર

ક કકા તારી પશુ કીર્તિ દુનીઆને તેં જતાવી,

કસ્તુરખા જેવાં ખાતુ કે આલમ સારી હલાની.

શન્તા—

લઇશુ, લઇશુ, લઇશુ, સુતરની રહાય લઇશુ,

વણશુ, વણશુ, ખાદી, વણીને સુખી થઇશું.

મારી બેનો સુતરની.

વણીને વણા વશુ, જેલમાં જણાવશું

ન્યાયીને બોલાવશુ નેતાઓ છોડાવશુ.

“ વેગે વેલા આવજો જગ સ્વામી. ”

શાન્તા—

બેની મારી આજ, રેંટીઆ કાંતો,

રેંટીઆથી સ્વરાજ્ય છે સાંધો.—બેની.

સુતરની વણાવો ખાદી,
 ગુજારોને જાંઘળી સાદી.
 તેથી થાશે તમારી અખાલી —બેની.

તમ બાળકને, રે બણાવો.
 સ્વદેશનુ, હિત જણાવો,
 સન્નરીમાં નામ ગણાવો. —બેની.

ધન્ય ધ ય કસ્તુરબા ગાંધી.
 દેશ ઠાજે કમર કશી ખાંધી,
 તે સાથે રહો સખંધ સાંધી. —બેની.

કવાલી

ખરીદો રેંટીઆ ખાદી, ગુજારો જાંઘળી સદી;
 સ્વર્ગની કુચી છેખાદી, નહિતો સહુ ખરખાદી.

કગલી

અમે સૌ એકજ પ્રભુનાં બાળ, અમેસૌ હિંદુ મુસલમાન
 રહીશું સંપ સંપીને અમે સૌ હિંદુ મુસલમાન
 તજીશું સર્વે જુદાઈ, અમારા હિંદને માટે.
 લઢીશું સત્યની લડત અમારા હકકને માટે.
 તજી ધર્મો અને પ્રમાદ, લઢીશું જીવને માટે,
 મએલા હકક લેવાને લઢીશું જીવને માટે.

દાસ જીવર દયા લાવોરે રાગ.

પ્રભુની સ્તુતી.

બુડતાને બચાવેર

પ્રભુજી ખ્યારા બુડતાને તો બચાવો.

પરદેસી વસ્ત્રે વહાલા, માયા છે ઝેરી ભાલા,

હવે તો જંગમ મચાવોરે. પ્રભુજી.

માયાએ કાયા બાળી, કાયાએ ઇયાને ટાળી,

હવે તો હિંદ જગાવો રે. પ્રભુજી.

(કલાલી] રેંટીઆ વીધે.

મણે ગુજરાત ગુણવંતો અરેહિ રેટીઆ બાઈ,,

વળી હિંદે વખાણ્યો છે, શુણોના ગીતડાં ગાઈ,

મએલો તે ફરી આંચો, અમારે દિલ ભાંચો છે,

હવેના ભૂલીએ બાઈ, સ્વરાજ સાથ લાંચો છે;

સુખાકારી મહાભારી, કરે છે કામ તુ આજે.

હબરોને તું ઢાંકે છે, આમારા હિંદની લાજે.

યથા નામ તથા શુભ' અર્થ બરકત આપે છે,

સુંદીર ગ્રાકની ગાયે, વિદેશી રસ્તો માપે છે

જમતના પિતા.

પહેલા પિતા પરમાત્મા, બીજા જન્મ દેનાર,

ત્રીજા માંધીજી ગણો, ચોથા સત્ય દેનાર;

પાંચમા જેડુત બાઈ છે, છઠ્ઠા હિંદના રખવાળ,

રખવાળ ફરે રેંટીઆ, માયોના પ્રતિષ્ઠા.

જારી ગામનો એક ખંડીઓ રાજા પોતાના દેશને માટે પોતાના દેશી બંધુ ખાતર, તેના ઉપરી રાજા વિરુદ્ધ થઈ કાયં કરતો હતો, તેથી તેનું રાજ્ય ખાલસા થયું ખંડીઓ રાજાએ પોતાનું કાયં ચાલુ રાખ્યું અને દેશને માટે ફકીરી લીધી.

દિવાન—બાપજી આ ફકીરી શેને માટે.

કવાલી.

અમારી આ ફકીરી છે, અમારા દેશને કાજે.

અમારો આ ફકીરી આ, લુટાતી ભાઈનીભાજે.

દિવાને—ગમાવી જરને જાગીર, તમે શું લેઈ પેઠા છો;

ઝરીના રાજવી બાપુ, ફકીરીમાં શું પેઠા છો.

રાજા—

કઈશું જરને જાગીર, થતા અન્યાયને જોઈ,

ભલુ જો ભાઈનું થાશે, ભલેને જાગીરો ખોઈ,

ખરો છે દેશ દોહીતું, ભલે ધરે ભલુ માઈ,

ચહાએ જો ભલુ માઈ, વહીથ ના આમ નકાઈ.

દિવાન—

ભુલ્યો બાપુ ભુલ્યો છું હું, હવે ના એમ ઉચ્ચાઈ,

થઈથ હું આપનો સાથી, ભલા મમ દેશને સાઈ.

જ્યારે રાજાને દિવાન આવા વિચારના થશે, ત્યારે તેનું રહસ્ય કેવું આવશે, તેનો વાંચનાર ભાઈઓ વિચાર કરી લેશે.

હોકરો.

એમાંથી ધુળવાન કોણ, વાંચીને વિચારશે,
વિચારીને મન વિષે, ન્યાય સારો આવશે.

૧ લી સખી—

(સખી તે સોળ વરસે રાગ.)

સાંભળ સખીતુ મારી, કહું છું હું જેની પારી,
છાત્રુ જો તેને રાખે, કહું છું પછી હું આવે.

૨ છ સખી—

રાખીશ વાત છ.ની, એમાં તે શંકા શાની,
કહેવાતુ હાય કે'ને, ઉઘાટ મેલી કેને.

૧ લી સખી—

બાય મારો મોચી. મા છે જાતે થાંચી,
વર મારો ઢેડો, હવે તે સુક ઢેડો.

૨ છ સખી—

જો નથી કાંઈ મોટું, એનાથી મારે ખોટું,
ત્યારે જેની કે'ને' છાત્રુ શું રાખી રહે.

પિતા મારો અમાર, માતા હતી લવાર,
તેનાથી પેંદા મધલી, અવડીએ ખપી મધલી,
અસરો મારો સાધુ, વાધરણ મારી સાધુ,
વર મારો હરણ, એ કોને કહી અરણ.

૧ લી સખી—

તારી ચુપ મારી ચુપ. બળ્યા આપડા મનખા,
કુળે શુભ જોવા જાતાં મારા તારા સરખા.

દુનિયા દિવાનીરે. પાખંડીને પૂજે;
દિવાની હેવાનીરે—નવ તેને સુજે.

સંતો નવ.

પ્રભુ રહે પાસ રે—છતાં નવ સુજે,
કહોને દિવાનીને; ધેનુ ક્યાંથી ફુજે.

સંતો ધેનુ.

દીવેલથી ભરીઓ દાવો, કહો ક્યાંથી ભુજે;
મોહમાં રહેથી બાપુ, ખડ ક્યાંથી મુજે.

સંતો ખડ.

શેર

જ્યારે ન કરશે સંગ મોહનો રંગ ખરાખર જોશે,
ખરા રંગ જ્યારે જોશે, ત્યારેજ દિલથી મો'શે.

પરદેશી કાપડ વાપરનાર ભાઈને બે બોલ.

‘ તફ્ફા બોલે કુંગરરે ’ રાગ.

નાતુભાઈ-

આ અવસર ભાંચે માંધો રે, તમે ખાદી હેને સજો,
લોભ ક્રોધ છોડી રે, તમે કામ તજો.

આ, અવસર.

માયાનો મોહ છોડીરે, તમે સૌ મદ તજો,
આ કાયા મારેરે, હવે તમે ખાદી સજો.

આ અવસર,

ખાદીથી આખાદી થાશે,
આખાદીથી વરસો ભાશે,

ખાદીએ શત્રુને (વસ્ત્ર રૂપી) ખાશે રે,

આ અવસર

પરદેશીમાં પરોવાયલા પાખંડી પોપટ-
શેર

પરદેશી થી વકર રહે છે, કીમત શું છે ખાદીની,
પરદેશી કાપડની આગળ, કીમત શું છે વાદીની;
ખાદી ભડી, ફેશન થોડી, ક્યાં છે કીમત ખાદીની
સરખામણી તે સાથે કરનાં, ક્યાં છે કીમત વાદીની

પોપટ-

અરે પરદેશીમાં ફેશન પુરી, પોઝીશનમાં જામી;
 નાનુભાઈ-પોઝીશનમાં પુગો. મુકો, ખાદામાં શું ખામી,
 ખાદી સાદી દેશે દેશ, ગળાએ છે ખાન દાન,
 વધારે ખાતેજી જોમાં. સ્વરાજ્યનું શુભ નિશાન,
 ખાદી જેવી સાદી ચીજ, શુદ્ધને શાન્તિ છેભરી
 ગાપનવાં ન ગમેના, બહેતર છે જવુ મંત્રી.

પોટ-

જાડી જેવી બ-છટ તેવી, કોણ પહેરે ખાદી,
 ખાદી પહેરી હજકા પડવા, બહેરે કોણ ઉપાધી.

નાનુભાઈ-

ગરીબની ચિંતામણી ખાદી, શ્રીમંતની શ્રીમાન,
 રાણીના રાણી છે ખાદી, દીવાનની દીવાન.

કવાલીનાં રાહ

પોપટ-

બહેને કહેવું હોયને કો', મને નહામશે કાંઈ;
 અમારા ફેન્સી આગળ, તમારૂં ચાલશે નહિ.

માટે અમે ફેન્સી કુલેવર જેવા, આવી નકામી
 ઉપાધીમાં પકનાર નથી તે નથીજ.

શેર.

નાનુભાઈ-

ઉપાધી નથી પણ સાચી છે, ઝગઝગુ ઝકતો વળી;
 જો ખાદી ન ગમેતો, ભજો ટવતો બળી.

